

Mottagare
Regionstyrelsen

Motion. Familjecentral

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen bifalls.

Sammanfattning

Meit Fohlin (S) yrkar i en motion att Region Gotland utreder förutsättningarna för att inrätta en familjecentral.

Meit Fohlin redogör för att en familjecentral är ett koncept som är väl etablerat i Sverige sedan många år och att familjecentraler eller liknande verksamhet finns flera av landets kommuner. I motionen beskrivs att i en familjecentral bedrivs verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt riktar sig till föräldrar och barn. En familjecentral ska minst innehålla mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning på förebyggande arbete. Familjecentralen ska finnas som en hjälp och stöd för familjernas hälsa, både fysisk och psykisk.

Frågan var aktuell 2009 men resulterade inte i att en familjecentral inrättades. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en förnyad utredning är motiverad då organisation och lagstiftning har genomgått förändringar sedan förra beslutet.

Ärendebeskrivning

I motionen redogörs för konceptet familjecentral, som är väl etablerat i Sverige sedan många år. Familjecentraler eller liknande verksamhet finns flera av landets kommuner och motionen beskrivs att i en familjecentral bedrivs verksamhet som är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande samt riktar sig till föräldrar och barn. En familjecentral ska minst innehålla mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning på förebyggande arbete. Familjecentralen ska finnas som en hjälp och stöd för familjernas hälsa, både fysisk och psykisk.

Vidare påpekar förslagsställaren att en familjecentral är en mötesplats för alla oavsett bakgrund, kön, könsidentitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

I motionen betonas vikten av samverkan och att familjecentraler är en god lösning för att få till samarbete mellan olika instanser. På familjecentralen finns kompetens i nära samverkan och möjliggör tidig upptäckt och att rätt stöd i

rätt tid sätts in.

Samverkan mellan de olika yrkesgrupperna är en förutsättning för en fungerande familjecentral och är ett konkret exempel på hur samverkan mellan olika professioner och verksamheter kan organiseras. Det är en funktionell samverkansform med många fördelar genom att den ofta blir en mötesplats som erbjuder stöd och ger goda möjligheter till social gemenskap för föräldralediga föräldrar och deras barn. Avslutningsvis framhåller Meit Fohlin i sitt yrkande att samverkan också innebär att man får bättre förutsättningar att anpassa lösningar för ett specifikt behov.

Tidigare beslut

En förstudie till inrättande av familjecentral på Gotland genomfördes 2009 inom ramen för den tidens Barnnätverk och dåvarande folkhälsostategier på uppdrag av dåvarande Kommunstyrelsen. Då fattades beslut att inte utreda saken vidare utan istället stärka samverkan inom det befintliga Barnnätverket.

Idag bedömer regionstyrelseförvaltningen att en förnyad utredning är motiverad då organisation och lagstiftning har genomgått förändringar sedan förra beslutet. Barnnätverket är numera ersatt av Samverkansforum barn och unga, men består, precis som tidigare, av chefer på avdelnings- och enhetsnivå. Kunskap om effekten av förebyggande och hälsofrämjande insatser som ges tidigt i ålder har ökat, och ett pågående uppdrag inom samverkansforum är att förstärka samverkan och samordning kring till exempel föräldraskapsstöd. Både internationellt och nationellt beskrivs vinsterna för både samhälle och individ med främjande, förebyggande och tidiga insatser. Framtagandet av ett nationellt hälsoprogram¹ för barn och unga pågår, där föräldraskapsstöd utpekats som ett av huvudperspektiven och familjecentraler kommer fylla en viktig funktion i de kommuner och regioner där det finns familjecentral.

Samtidigt framhåller regionstyrelseförvaltningen att det finns starka signaler från berörda verksamheter om ett ansträngt ekonomiskt läge. Även om en familjecentral på sikt bidrar till samhällsekonomiska och psykosociala vinster är det viktigt att utreda de ekonomiska förutsättningarna.

Att undersöka både hinder och möjligheter till att samlokalisera verksamheterna i en familjecentral för att öka tillgänglighet till tidigt stöd föreslås därmed enligt motionens yrkande att bifallas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är motiverat att utreda förutsättningarna för familjecentral på Gotland och föreslår därmed regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att bifalla motionen.

¹ Nationellt hälsoprogram för barn och unga ska ge bättre och mer jämlik hälsa - [Socialstyrelsen](#)

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06
Motion daterad 2021-06-21
KS 2009/229-80

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Josefine Jessen
tf biträdande förvaltningschef

Skickas till

Motionären